

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 138 (2700) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 június 19

Nyolcórás üléseken tárgyalja a képviselőház a közellátási törvényjavaslatot

Megindult a rendes vérkeringés a felszabadult Délvidék városaiban. — A katonai közigazgatás befejezte feladatát és várja, hogy átadhassa helyét a polgári hatóságoknak

A M. T. I. jelenti: Csütörtökön délután a képviselőház folytatta a közellátás érdekeit veszélyeztető cselekmények büntetéséről szóló javaslat tárgyalását. *Tasnády-Nagy* András elnök napirend előtt megemlékezett a kormányzó ur tegnapi születésnapjáról.

— Ezt az ünnepnapot — mondotta — a nemzet képviselői is hálatelt szívvel köszöni meg a Mindenhatónak. Köszönjük, hogy öt nekünk adta, a legkomolyabb időben vigasztalásul, a tanácsalanságban útmutatóul, a reménytelenségben reménynek, az összeomlásban építőerőnek. Születésnapja alkalmából a hódoló tisztelet és ragaszkodás érzésével szívünkben mi is, mint a nemzet minden jó fia, Isten áldását kérjük Ötön méltóságára, hogy még nagyon soká éljen nemzetének, érje meg annak régi nagyságát és lássa a megtisztult, új európai rendben népe millióinak boldogulását.

Az elnök szavait a Ház tagjai helyükre felállva hallgatták végig és sokáig ünnepelték a kormányzó urat. A Ház ezután úgy határozott, hogy a közellátási javaslat tárgyalása alatt 8 órás üléseket tart.

Lázár Imre felszólalásában hangsúlyozta segíteni kell azon a helyzeten, hogy túl nagy az eltérés az ipari és mezőgazdasági árak közt. A büntető szankciók alkalmazását helytelennek tartja olyan esetekben, ahol a termelés esetleges kiesése elemi csapásokra vezethető vissza.

Csoór Lajos határozati javaslatot tett, hogy a büntető szankciókat, amelyeket a közellátás érdekeit veszélyeztetők ellen kívánnak alkalmazni, cikkelyezzék be 1931. évi 26-ik törvénycikkbe.

Ezután az igazságügyminiszter emelkedett szólásra. Feleslegesnek mondotta *Csoór Lajos* határozati javaslatát. Minél egyszerűbb és világosabb intézkedésekre van szükség. Ez a javaslat tisztára közellátási kérdésekkel foglalkozik. Nyilvánvaló, hogy a közellátás kérdései nem ennek a javaslatnak határidejéhez, hanem az életszükségletéhez alkalmazkodnak.

Palló Imre hangsúlyozta, hogy először meg kellett volna határozni, miként kell gazdálkodni és csak aztán lehet szó annak megállapításáról, hogy kik vétkeznek a termelés ellen. A javaslatot nem fogadja el.

gástanul működik a táviró és távbeszélő. Sok új távbeszélő állomást kapcsolnak be. Teljes erővel folyik az anyaggyűjtés, a szerbek ugyanis igen sok anyagot itt hagytak, mert nem volt idejük magukkal vinni.

A renitens emberek közül egyelőre

nem utasítottak ki senkit, de sokat őrizetbe vettek, köztük a dobrovoljácokat és csetnikeket. A felszabadult földek közül 53.000 holdra a bukovinai székelyeket telepítették, a megmaradó 130.000 holdat a földművelésügyi miniszterium telepítési osztálya telepíti be. A rendőrhatalom jogkörbe utalt engedélyeket vizsgálat alá vették és ha a megvonás szükségesnek látszik, az engedélyt magyaroknak adják ki újra. A katonai közigazgatás munkáját befejezte, feladatát tökéletesen megoldotta és várja a parancsot, hogy mikor adja át helyét a polgári közigazgatásnak.

A bácskai magyarok szeretettel ölelték keblükre hazatért testvéreiket

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kétszázéves távollét után hazatelepített bukovinai székelyek közül: 240 hadikfalvai család összesen 1200 lélekkel Szabadkától délnyugatra, a volt trianoni határ mentén fekvő Bajmok községben, illetve a község mellett, a magyarság gyengítésére létesített volt dobrovoljác telepen kapott helyet. *Bajmok község magyarsága már helek óta szerető türelmes várára várta a bukovinai székely testvérek érkezését és felkészült ünnepélyes fogadtatásukra.* A június 17-én érkezett székelyeket a zombori járás katonai parancsnoka, a község egyházi és világi vezetői, a község apraja és nagya szeretettel ölel-

te keblére. Az ünnepélyes fogadtatás után a székelyek Te Deumot vettek részt a katolikus nagytemplomban, ahol a hosszú száműzetésből hazatérve, leborulva adták hálát az Istennek, hogy visszatérhettek hazájukba. A templomi hálaadás után Bajmok község lakossága szívet remegtető jelenetek között ölelkezett össze a hazatért székely testvérekkel és magyaros vendégszeretettel 1200 terítékes ebéden vendégelte meg őket. Ebéd után zászlók alatt vonultak ki a vasúthoz, majd kiosztották a telepeket között a csinos házakat, amelyeket még aznap meleg otthonná varázsoltak.

Visszatért az élet Szabadkára, Zomborba és Ujvidékre

A MOT jelenti: A visszatért Délvidéken 17 járás, 3 törvényhatósági jogú város és két megyei város került Magyarország birtokába néhány nappal ezelőtt. A közigazgatást azonnal meg kellett szervezni, nehogy fennakadás legyen. A szükséges polgári tisztviselőket részben az anyaországból vitték le, részben az ottani megbízható emberek közül válogatták ki.

A Délvidéken 15 gimnázium, 5 kereskedelmi iskola, 23 polgári iskola, négy iparostanonc iskola, két ipariskola, 258 elemi iskola és a belgrádi egyetem Szabadkán működő jogi fakultása került az anyaországhoz. A katonai közigazgatás az iskolai nevelésre nagy súlyt fektetett. A magyar tanárok azonnal megkezdték az oktatás folytatását. A földrajz- és történelemtananyagot kicserélték. A diákok a tanulmányi időből semmit sem vesztek és rendszeresen vizsgáztak a tanév végén. A nemzetiségek gyermekei saját anyanyelvű iskolákban tanulnak. Ez így lesz a következő tanévben is, de heti hat órában kötelező lesz a magyar nyelv tanítása valamennyi iskolában.

Szabadkán, Ujvidékén és Zomborban 200-500 ágyas kórházak működnek. Kisebb befogadóképességű kórházak másutt is vannak. Ennek ve-

tetés is magyar orvosok kezébe adták. Ugyanígy magyar orvosok vették át a Pasteur-intézetet, a trahoma- és tüdőbeteg gondozókat.

DOLGOZNAK A TÖRVÉNYSZÉKEK IS

A Délvidéken három törvényszék, 17 járásbírói munkáját egyelőre négy hadbíró végzi. Eddig 390 büntetőfeljelentés érkezett, ezeket el is intézik. Itt tartják a polgári pereket is, de ezek tárgyalására, majd csak a polgári közigazgatás idején kerül sor. Élénk a kereskedelmi élet is. A katonai parancsnokok mindenkinek megadják a kért kiviteli engedélyeket és megtartják a nagy forgalmú vásárokat is. A felállított pénzügyigazgatóságok már működnek. Az adóhivatalokhoz május közepé óta 1 millió 900.000 pengő adót fizettek be. A dinár-bankjegyet már mind beváltották. Működnek a pénzügyőrségek, a vámhivatalok és a dohánybevéltők is.

A közellátás jó, csak fát és szénét kell bevinni. Kiosztották a vásárlási könyvecskéket és zároltak egyes árucikkeket.

Az utak nem jók, ezen a téren igen sok lesz a tennivaló. A szerbek 200 hidat és átvezetést felrobbantottak. Kifó-

Szíria megszállására szólította fel Anglia Törökországot

Ankara visszautasította az ajánlatot. Sollumnál és Szíriában a csataterén, a német-török szerződés megkötésével diplomáciai arcvonalon érte súlyos kudarc Angliát

Ankarai jelentés szerint a brit kormány közölte a török kormánnyal, hogy szükségesnek tartja a bagdadi vasút szíriai szakaszának biztosítását. Evégből felszólította a török kormányt, hogy vonuljon be a szír területre és szállja meg a vasutat. A török kormány közölte az angol kormánnyal, hogy nem fogadja el az angol javaslatot.

A REUTER ELISMERI A DIPLOMÁCIAI KUDARCOT

Stockholmból jelenti: (NTI) Ne próbáljuk leplezni, hogy a német-török szerződés diplomáciai kudarcot jelent Nagybritannia számára — mondja a félhivatalos Reuter iroda hozzászólásában a Berlin és Ankara által megkötött barátsági szerződésről. Megállapítja a továbbiakban, hogy a szerződés

észszerű folyamánya volt a múlt év júniusában és ez év júniusában Görögországban, Krétában és az Egei-tengeri szigeteken lejátszódott katonai eseményeknek.

Berlinből jelenti: (NTI) A csütörtöki német lapok részletesen méltatják a német-török barátsági szerződést, kiemelve azt a vezető szempontot, hogy ezzel meghusztolták az angol diplomáciának azt a tervét, hogy Törökországot bekapcsolják a tengerhatalmak ellen irányuló politikai rendszembe. A berlini valóság-politika győzött a londoni ábrándpolitika felett.

A Berliner Lokalanzeiger megállapítása szerint az angolok rég szanvedtek ilyen súlyos diplomáciai vereséget.

Berlinből jelenti: (MTI) A német-török barátsági egyezményvel kapcsolatban kijelentették, hogy a szerződés

IGY SZÓRAKOZIK A MAGYAR HONVÉD...

Vidám búcsút vettek az erdélyi átképzősök

Nagyvárad háziezredétől

okmányainak kicserélésére Berlinben kerül sor.

Berlinből jelentik: (MTI) A Wilhelmstrassen hangoztatták, hogy a török-német szerződést teljesen teljes volna bármilyen formában összefüggésbe hozni a szíriai eseményekkel.

A SZERZŐDÉS NEM IRÁNYUL SEM ANGLIA, SEM OROSZORSZÁG ELLEN

A török-német szerződéssel kapcsolatban német politikai körök kijelentik, hogy az egyezmény nem érinti Törökország és Németország addigi kötelezettségeit. Törökország kötelezettségei két irányúak. Angliával szövetségi, Oroszországgal meg nem támadási szerződést kötött. A török-német szerződés tehát nem irányul sem Anglia, sem Oroszország ellen. Az egyezmény aláírása azt bizonyítja berlini vélemény szerint, hogy az utóbbi évek viharos eseményei és intrikái nem tudtak változtatni Németország és Törökország hagyományos barátságán.

India védelmének kérdése az előtérben

Rómából jelentik: (MTI) A lapok kiemelik az Exchange Telegraph angol hírügynökség jelentését, amely szerint Wawel tábornok találkozott az indiai haderő főparancsnokával. A két tábornok megvizsgálta a helyzetet. Az angol vezérkar véleménye szerint a hadihelyzet felveti India védelmének kérdését. Most India védelmére a nyugati határokra is kiterjesztik. India felkészült arra, hogy akcióba lépjen, ha közvetlenül veszélyeztetve lesz. A két parancsnokló tábornok megvizsgálta az indiai harcok kérdését, amennyiben ilyenekre sor kerül.

Vichyből jelentik: (NTI) Beirutból Vichybe jutott jelentés szerint a francia repülők szerdán este sikeresen bombázták az ellenség Saida környékén lévő páncélos osztagait. A francia hadihajók tüzeltek az ezen vonalon húzódó angol hadállásokra. A szíriai hadszíntéren gépesített francia erők számos brit tisztet, köztük egy ezredest és 500 közlegényt foglyul ejtettek. Nagy mennyiségű hadianyagot zsákmányoltak.

Zürichből jelentik: (B. T.) A Neue Zürcher Zeitung csütörtök délelőtti kiadásában francia forrásból azt jelenti, hogy Szíria különböző frontszakaszain heves francia ellentámadásokat indítottak. A francia csapatoknak egy helyen sikerült egész a palesztinai tengerpartig előretörni. A partvidéken a francia csapatok Saidtól északra harcban állnak az ellenséggel. Kuneitrat visszafoglalták a franciák.

MEGSEMISÜLT SOLLUMNAL A HETEDIK ANGOL PÁNCÉLOS ERŐ

Madridból jelentik: (NTI) A spanyol sajtó méltatja a sollumi győzelmet. Az Alcazar című lap súlyos szerencsétlenségnek mondja Angliára nézve a sollumi vereséget.

FINNORSZÁG FOKOZZA VÉDELMI KÉSZÜLTSGÉT

Helsinkiből jelentik: (NTI) Anglia június 14-től kezdve nem szolgálta ki Navicert-et a Petsamóba tartó finn hajóknak. Három uton lévő hajót feltartóztattak.

Helsinkiből jelentik: (NTI) A finn kormány sajtóirodája jelenti:

Hivatalosan közlik, hogy Finnország biztonságának megőrzése érdekében, épügy, mint más semleges államok, intézkedéseket tett a védelmi készütség fokozására azzal, hogy tartalékosokat hívott be rendkívüli hadgyakorlatra.

Nagyvárad. Saját tud. Kormányzó Urunk születésnapjának ünnepi hangulatát használta fel Nagyvárad háziezredének parancsnoksága, hogy igazi honvédbúcsút vegyen a most lezserelő erdélyi átképzősöktől. A délelőtti tábori szentmise már a bucsu jegyében folyt le. Az erdélyi átképzősök, akik nyolc héten át szívták magukba a magyar honvédség kemény katonás szellemét, gyakorolták magukat a legmodernebb fegyverek használatában és az új harci modorban, s akik ezen a napon esküdtek fel a magyar zászlóra, hálát adtak a Mindenhatónak, hogy Horthy Miklós katonái lehettek...

A délutáni bucsuünnepély 5 órakor kezdődött a Várlaktanya tágas udva-

rán. Az ünnepélyt a határvasz zászlóalj és a háziezred átképzősei rendezték dr. Török Sándor főhadnagy és Riegler István irányításával. A tágas térség körül félkörbe telepedett le a honvédség. Eljötték a hozzátartozók is. Megjelent az ünnepélyen Vitéz Kisöcye Kálmán Imre ezredes, ezredparancsnok és Vitéz Ákosfy Barna alezredes, zászlóaljparancsnok is. Ott láttuk a nagyvárad honvédhelyőrség több tisztjét is családtagokkal együtt.

Az a kis futó nyári zápor, amely egy pillanatra tető alá kergette a közönséget, hamar távozott s utána csak még jobb lett az ünneplő közönség hangulata.

Kóbi zsidó, Bukarest, meg a koncentráció számár

A pompásan összeállított műsort a honvédszenekar nyitánya után Porkoláb László karpaszomántos vadász üdvözlő beszéde vezette be. Ezután egymást követték a sikerült számok, amelyekben a legegészségesebb katonahumor párosult a magyar ötletességgel és találékonysággal. A vadászok katonanótáit, különösen a Bukarestről, meg a Kóbi zsidóról szólót, szünni nem akaró tappal jutalmazta a közönség.

Az „odaatról” ideszóktetett „koncentráció” számár nagy derűtséget keltett. A közönség igazán meghámlta a nevezetes négy lábút, amelynek

bőre ugyan katonapokróc volt, négy lába katonaláb és tapsifüle zöld lapulevél, feje pedig törött cserépkorsó, mégis négy milliót kért érte gazdája előkelő odaírt rokonsága miatt.

A számvárás szomorú jelenettel végződött. A feldühödött gazda egyetlen csapással szétloccsantotta a koncentráció számár — cserépféjét.

A szevillai horbéllyal is nagy sikerre volt. Szappanozó meszelőjével és óriási faborotjával nagy derűtséget keltett az „első és másodosztályú” vendégek között.

Rézműves közhonvédnek is sikerült a díszlépés

Ki tudná azonban felsorolni azt a sok ötletes műsorszámot, amely honvédeink humorának kincseskamarájából most előkerült? Tény az, hogy mindnyájan a legjobban szórakoztunk. Különösen örültünk azonban honvédeink napbarnított, ragyogó arcának, a felharsanó egészséges kacagásoknak.

Igy szórakozik a magyar honvéd! Így tölti el szabadidejét.

Valami azonban nem sikerült. Ezt meg kell mondnaunk. Rézműves közhonvéd díszmenete hibátlan volt. Pedig éppen azért állították közszemléletre, mert állítólag nem tud ütemre lépni. Meg is tapsolták óriási teljesítményért.

Vitéz Kálmán Imre ezredes bucsuztató beszéde

Az ünnepséget Vitéz Kálmán Imre ezredes, a háziezred parancsnoka zárta be bucsuztató szavaival.

— A nyolchetes kemény átképző munka után, — mondotta, — most búcsuztatunk benneteket és hazatértek, hogy folytassátok tovább békés polgári foglalkozásokat. Nyolc héttel ezelőtt örömmel vártunk és fogadtunk benneteket. Hiszszük, hogy ez alatt az idő alatt megszerettétek a magyar katonaleletet. Örömmel győződünk meg arról, hogy az idegen uralom nem tudta kiölni szívetekből nemzeti érzéseketek.

— Az a katonaság, amely az idegen uralom alatt nehezedett reátok, valóban súlyos teher volt, amely alól, ha csak alkalom volt, kivonátok magatokat. Jó is volt ez így.

De most magunk között voltunk itt, mindnyájan egy nagy családot alkottunk, amelynek minden tagja szívesen vallotta magának ezt a családot.

— Ha végignézzük a világ sok-ezeréves történelmében, azt látjuk, hogy elbuktak azok a népek, amelyek nem szerettek katonáskodni, vagy nem szerették katonáikat. Értelhető ez. Mert a polgár is szereti a hazát és munkájával közvetve védi azt, de igazán, közvetlenül a katona védi meg. Ezt a törvényt látjuk érvényesülni hazánk ezeréves történelmében is. Ezt véssétek jól szívetekbe.

— A magyar ember jó katona. Ezt az egész világ elismeri. Jó katona akkor is, amikor szolgálata után hazatér. A katonaviselt em-

bert bárhol, bármikor meg lehet ismerni még házatájáról is. Ti most letettétek az esküt és magyar honvédek lettetek. Ne feledjétek el egy pillanatra sem, hogy fontos, fenntartó pillere! lettetek ezzel a hazának. Olyan ezredhez tartoztok, amelynek elődje a nagyhirű négyes és harminchetes ezred. Apáitok közül sokan szolgáltak ezekben az ezredekben. Legyetek büszkék erre.

— Ha most vissza is mentek a polgári életbe, ne feledjétek el, hogy katonák maradtok ott is. Nem tudjuk, hogy mit hoz a jövő. De akármilyen jöjjön is, ti reátok bízva számít a hazá. Ha elhangzik egyszer Kormányzónk hívó és parancsoló szava, jöjjetek, siessetek örömmel a zászlók alá és vigyék majd diadalra azon az úton, amelynek végcéljánd a feltámadott, teljes Nagymagyarország vár bennünket.

Vitéz Kálmán Imre ezredes gyönyörű búcsúszavai után a Rákóczi-induló hangjaival ért véget a feledhetetlen honvédunnepély.

Albrecht királyi herceg és Gorondy-Novák lovasági tábornok kormányzó kitüntetése

A MTI. jelenti: A kormányzó ur Öfömlétsége a következő legfelsőbb kéziratokat bocsátotta ki:

— Kedves Gorondy-Novák lovasági tábornok! A Délvidék viszályos alkalmával Önnek, mint a harmadik hadsereg parancsnokának, az alárendelt csapatok az ellenség előtt való kimagasló vezetéséért a Magyar Érdemrend nagykeresztjét, hadiszalaggal a kardokkal adományozom.

Budapest, 1941. június 16-án.

Horthy Miklós s. k.

— Kedves vitéz Albrecht királyi herceg! A baranyai háromszög felszabadítása alkalmával Fenségednek, mint a 38-ik honvédezred parancsnokának, ezredének az ellenség erődív áttörése és az ellenségtől való megtisztítása alkalmával tanúsított igen eredményes vezetéséért a Magyar Érdemrend hadi díszítményes tisztikeresztjét hadiszalaggal adományozom.

Budapest, 1941. június 16-án.

Horthy Miklós s. k.

Haza rendelték az „gyesülk Allamok argentinai követét

Buenos-Airesből jelentik: (NTI) Armour, az Egyesült Allamok itteni nagykövete, szerdán repülőgéppel Washingtonba indult. Argentin politikai körökben váratlanul mondják a nagykövet elutazását. Az elutazást nagyfotosságúnak tartják. Általában az a vélemény, hogy jelentéstételre rendelte haza a Fehér Ház.

A magyar nép hódolatát és szeretetét tolmácsolta Bárdossy miniszterelnök a Kormányzónak

A MTL. jelenti: Bárdossy László miniszterelnök tegnap este 8 órakor a rádióban a magyar nép nevében köszöntötte a kormányzó urat születésnapja alkalmából. Rádióköszöntőjében a magyar nép hódolatát, ragaszkodását és szeretetét fejezte ki az országgyarapító kormányzó előtt. Hangoztatta, hogy ma minden magyar gondolata és jókívánsága Kenderes felé száll, ahol Magyarország kormányzója meghitt családi körben a szeretet minden irányból feléje áradó sugárzásában ünnepli születésének évfordulóját.

— Ez a nap szentelt nap — mondta a miniszterelnök, — amelyen hálatelt szívvvel mondunk köszönetet

az egek urának, hogy nekünk adta vitéz nagybányai Horthy Miklóst.

Beszédét ezekkel a szavakkal fejezte be:

— Kérjük az Egek Urát, hogy Magyarország kormányzóját sokáig éltesse és engedje meg neki, hogy a szegedi gondolatban joggal talaján vezesse továbbra is a nemzetet a boldog jövő és a belső megújulás felé.

Hóman Bálint vacsorája Bottai miniszter tiszteletére

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az olasz nemzetnevelésügyi miniszter szerdán délután megtekintette a

székesfővárosi képtárat. — Utána Szendy Károly polgármester és Gerevich Tibor tanár teát adtak tiszteletére. Este Hóman Bálint kultuszminiszter és felesége adott vacsorát az olasz nemzetnevelésügyi miniszter tiszteletére. A vacsorán mindkét részről meleghangú pohárköszöntők hangoztak el.

za mindenben kárpótolja őket. A raktárépületek mellett szabad térségen már készen áll az alkalmilag felállított konyha. Izletes gulyást, friss kenyeret és kolbászt osztanak szét az átutazók között. Pódlás fegyvellemmel veszik át adagjaikat. Senki sem kér többet, senki sem megy kétszer, senki sem tolaszik. Jut mindenkinek bőven.

Az egyik vasuti kocsijának oldalán fenyőrudakat „raktároztak” el.

— Jó lesz majd kapanyélnek — mondja a nagybajuszos bácsi. Jó bizony, jó lesz a bukovinai fenyőrud a bácskai televényben. Talán majd el is mereng néha rajta gazdája... nem sok szívifájdalommal.

Nagy István öt aprósággal áll a kocsijának oldalán. Mellette felesége, erős, napbarnított magyar asszony, igazi édesanya.

— Tizenkettő van belőle — mondja — amikor gyermekei felől érdeklődünk.

Még csak 49 éves. Vasutas. Nagy örömmel megy az új otthonba. Viszi magával tizenkét gyermekét, a magyar jövő igazi reménységeit.

„Hazasiettünk a hívó szóra!”

Ünnepélyesen fogadta Nagyvárad a bokovinai magyarok utolsó átutazó csoportját

Sebestény Antal esperes plébános és népe lelkes örömmel indult el az új honfoglalásra. — Tizenkét gyermeket visz magával a 49 éves Nagy István új otthonába

Nagyvárad. Saját tudósítónk beszámolója. Nagyvárad egész magyarságát ki kellett volna vinni az állomásra, hogy megfürdesse lelkét, feltrisszüljön és igazi magyarságot tanuljon attól a néptől, amely idestova két évszázad idegen tengerben, mostoha gazdasági viszonyok között eltöltött idő után mélyebben, igazibban magyar, mint mi vagyunk. Ki kellett volna vinni a meddőket, az egykéseket és a társadalom, a nemzet többi erkölcsi ragályosait, hogy ha másra nem képesek, legalább szegyenkezzenek az előtt a nép előtt, amelyet ősi katolikus hite, mély vallásossága, erkölcsje és ezeken keresztül tiszta magyarsága adott vissza most a megnagyobbodott magyar hazának. Ki kellett volna vinni a nemzeti megújulás szobalátját, a strómanokat, hadd szegyenkezzenek önző, kapzsi mohóságuk miatt. Hadd látták volna, hogy kik elől harácsolják el a nemzet javait.

rendes áron tudtak tudadni rajta. A földbirtok, a ház értékesítésére majd később kerül sor. Ezzel már senki sem izgatja magát közülük. Az új ha-

„Tartaléktöke voltunk a magyarság számára”

Az ünnepség fél tíz órakor kezdődött meg. A vonat előtti szabad térséget szépen feldisznították erre az alkalomra. Ott láttuk a megjelentek között dr. Cziffra Kálmánt, vitéz Góthay Béla tábornokot, dr. Hlatky Endrét, dr. Soós Istvánt.

A bukovinai magyarok velük szemben helyezkednek el példás rendben és csendben közrefogva derék esperes-plébánosukat. A Himnusz hangjait áhítatosan hallgatják végig. Soknak szeméből könny gördül le.

Dr. Soós István polgármester üdvözölte ezután a hazatérő magyarokat. Üdvözlő szavaira Sebestény Antal esperes-plébános válaszolt megható, keresetlen szavakkal. Választa röviden a bukovinai magyarok történetét, majd a visszatelepítésről emlékezett meg.

— Tartaléktöke voltunk a magyarság számára — mondotta. Mindig hazavágyó szívvel néztünk a határontulra. Különösen 1914 óta, amióta helyzetünk kibíratatlan lett.

A román néppel még kijöttünk vol-

na, de vezetőik el akartak pusztítani, le akartak szakítani bennünket a magyarság életfájáról.

— Hála Istennek — folytatta — ez a legvadabb üldözés árán sem sikerült.

— Hazavágytunk. Kormányzó Urunk pedig nem feledkezett meg rólunk. Jött az üzenet: nem sokára hazavisznek bennünket. Vártunk türelemmel, mert tudtuk, hogy Kormányzónk atya szíve meleg fészket keres számunkra. Amikor az isteni Gondviselés visszaadta a Délvidéket, egy hét múlva már tudtuk, mert hírül adták, hogy adott már az Isten nekünk új otthonot.

— Jöttünk szívesen örömmel, mert itthon akartunk lenni. Siettünk, mert tudjuk, hogy szükség van szapora, erkölcsös, szorgalmas népünkre. Igerjük is, hogy megálljuk majd a helyünket.

A Kormányzó éltetése és a Szózat hangjai után az ünnepély véget is ért. Utána a hazatérő fiatalok eredeti népi táncait mutatta be. Ősi székely táncok ezek, kétszáz év után is megmaradtak eredeti tisztaságukban.

A Háztartási Iskola vizsgáztatja növendékeit

Lehet, hogy Nagyvárad közönsége csak későn szerzett tudomást a fogadtatásról, ezért jöttek ki olyan kevesen. Az illetékesek azonban gondoskodtak arról, hogy a hazatérők magyaros vendégszeretetre találjanak. Az Idegenforgalmi Hivatal 5000 cigarettát osztott ki és 1000 csomag cukorkát.

Dicséretes figyelmesség volt a Háztartási Iskola vezetőségének részéről, hogy növendékeit kihozta az iskolai vizsgáról erre a sokkal fontosabb „életvizsgára”. Nyolc kiló saját készítésű süteményt hoztak ma-

gukkal és a gyermekek között elvegyülve osztogatták szét. A többi iskolák is megtehették volna ezt.

A hadikfalvi hazatérő magyarok hosszú vonata délelőtt 11 óráig állott a pályaudvaron. Elindulásig még nagyon sokan meglátogatták őket. Tizenegy óra után indultak tovább Békéscsaba és Szeged felé, innen pedig az új otthon, Bácska irányába....

Örülünk, hogy Nagyváradról a magyar vendégszeretet szép emlékeit vitték el magukkal. (P. L.)

1513 bukovinai magyart visz a vonat Bácska felé

A kora reggeli órákban futott be Nagyváradra az a hosszú szerelvény, amely a Bácskába telepített bukovinai magyarok utolsó csoportját hozta. — Ezeröttszázötvenhárom magyar életet, munkabíró férfiakat, legényeket, asszonyokat, leányokat, mindenekfelett egészségtől és élettől duzzadó pufókaru gyermekereget jelentett ez a vonat, amelynek összetartó, irányító vezére Sebestény Antal esperes-plébános.

Hétfőn indultak el Hadikfalváról — mert onnan jönnek — s ezzel az ötezer lelkes bukovinai nagy magyar falu megszűnt. Helyette új

magyar élet támad majd a bácskai istenáldotta rónákon.

— Dicséretessék a Jézus Krisztus — köszöntgetnek reánk mindennünne az ablakokból a komoly férfiak, fejkendős asszonyok és mosolygó gyermekek és már visznek is karonfogva az esperes urhoz, aki a második kocsiiban ültette fel ideiglenes tanyáját.

Sebestény esperes, aki lapunk régi előfizetője, barátja és terjesztője, akin keresztül a román megszállás ideje alatt szólhattunk a bukovinai magyarokhoz is, készségesen válaszol minden kérésemre.

Üzenet jött odaatról...

Derék nép a bukovinai magyarok még közöttük is talán a legderékabb a hadikfalvai. Talán azért is maradtak legutoljára. Igaz, hogy a bécsi döntés után azonnal megindult a vándorlás. A katonaköteles fiatalság és mások is nagy számban jöttek át Magyarországra. Az otthonmaradtak már

csak azért bírtak az idestova két évszázadon keresztül elfojtott honvágygal, üzenet jött odaatról: Hazahoztunk benneteket, csak még egy kis türelmet!

Hála Istennek, nem sokáig kellett várakozniuk. A Délvidék felszabadulása pontot tett a kérdésre. Istenáldotta Kánaán az a hely, ahová mennek. Ez a szorgalmas, becsületes, vallásos, szapora nép paradicsomot fog varázsolni a dobrovoljacok földjére.

A kormányok közötti megegyezésekről keveset tudnak. Nagyon sajnálják ottmaradt háziállataikat, gazdasági felszerelésüket, de el kell ismerni, hogy

Férfiingek, alsónadrákok méret után is. Nyakkendők, zsebkendők, harisnyák, uridivatujdonások megérkeztek **Czillér Imre divatházába**

Hogyan fogott el négy német tengerész 132 Tommyt

Német haditengerészek kuszáras bravúra — négy embet elfogtak egy felfegyverzett motoros bárkát

Alkalma volt munkatársunknak a Milosz szigetét megszálló tengerészkülönítménynek egyik altisztjével beszélni, aki miloszi élményét következőképpen mesélt el.

Berlin, június hó. (Eredeti tudósításunk.) Kora hajnalban kötöttünk ki két motoros bárkával Milosz szigetén. A szigetet a legkisebb ellenállás és zavaró incidens nélkül vettük birtokunkba. A lakosság, néhány számárháton földjére induló paraszt kivételével, még javában aludt, amikor ebben a sziklához tapasztott, romantikus, vakítóan fehér kikötővároskában partaszállottunk. A kikötőben néhány elszülyesztett és a sekély vízből kikandikáló angol csapatszallító roncsain kívül csupán egy-két apróbb csónakot láttunk.

A kikötő görög parancsnokát álmából voltunk kénytelenek felverni. Óriási szemeket meresztett természetesen, de hamarosan beletörődött a helyzetbe és felajánlotta magát tolmácsul.

Gyanunkat, hogy a szigetet valahol még angoloknak is lenniük kell, ő is megerősítette, sajnos, hogy hol, azt nem tudta megmondani. Nem baj, a fontos az volt, hogy tudtuk, hogy itt vannak.

Előkerül egy motorcsónak

En kaptam a parancsot, hogy három embert magam mellé véve kutassam át a partokat, főleg keressem meg azt a nagy motoros bárkát, amelyet az öbölbe való befutásunkkor az egyik földnyelv mögött láttunk és amely különben is igen gyanús volt. Igen ám, de a parancs keresztülviteléhez föltétlenül kellett egy motorcsónak. A sziget parancsnoka tudni sem akart motorcsónakról, kijelentette, hogy a légítámadások következtében valamennyi elsülyedt vagy használhatatlanná vált. Mi azonban mégis felhajtottunk egyet a kikötő egyik eldugott csüskéjében lévő kis sziklabarlangban. A parancsnok váltig bizonygatta, hogy a csónak hasznavehetetlen, hiszen hiányzik a motorról a fej. Hát ezt mi is láttuk, de láttuk azt is, hogy

a motorfejet valaki szépszerével lecsavarta és pedig egész bizonyosan nem is olyan régen.

Nem is kellett tulságosan erőlyesen fellépni, a sziget-parancsnok hamarosan belátta, hogy minket ilyen gyerekes módon nem lehet falhozállítani és a hiányzó motorfej egy-kettőre előkerült. A motor kifogásalanul működött, akár csak egy óra. A jármű pompásan megfelelt célunknak, jobbat irán nem is találhattunk volna.

A gyanús hajó

Az öböl partját végigtapogatva, igyekeztünk megközelíteni a kérdéses gyanús hajót. Most is ott horgonyzott egyébként, ahol érkezésünkkor láttuk. Egyelőre még nagyon messze voltunk, úgy hogy látószóval sem tudtunk részleteket kivenni. Csónakunkat egyenesen a hajó orrának irányítottuk. Lassan-lassan olyan közel jutottunk, hogy

távcsóval már egyet-mást, ami a hajó körül történik, megfigyelhettünk.

Határozottan láttuk, hogy a hajó és part között nagyon élénk a forgalom. Igen gyanús volt a dolog.

Előkészületeket tettünk arra, hogy meglepetés ne érhesen bennünket. — Egyedüli fegyverünket, pisztolyainkat lövésre készen tartva, lehazaltunk a csónakban, úgy hogy a fejünk bubja látszott ki. Egy-kettőre olyan közel voltunk, hogy

már szabad szemmel is látnattuk azt, amit eddig csak sejtettünk: a fedélzet tele volt katonákkal.

Minden további nélkül engedtek közelükbe. Mi pedig nagy ivben megerültük a járművet, látni akartuk, mi van a hajó hátulsó részén. Ugyanaz a kép. Katonák, egymás hegyén, hátan,

még pedig görög katonák, ahogyan első pillanatban sejtettük.

Nem sokat gondolkodtunk, maris ut voltunk a bárka mellett. Magasra tartott pisztolyokkal vetettük át magunkat a kerlalon és toltuk félre az utnkba álló megrökönyödött katonákat.

A következő pillanatban már száz és száz hevesen hadonászó, ordító görög zárt körül bennünket.

A nagy hangzavarból csak annyit tudtunk kivenni, hogy mindenáron bizonyítani akarták, hogy ők görögök. Angolokról egyikük sem akart tudni, még az a sunyi képű, alázatosan hajlongó, Judás-szerű levantei sem, aki kevéske kis angol tudományával igyekezett társai helyett is megértetni magát és elhívetni velünk, hogy egészen ártatlan úgyról van szó.

„Já lesz nagyon vigyázni!”

„Itt egy angol gépfegyver” — kiáltotta hirtelen egyik bajtársunk felénk, aki a fedélzetet igyekezett kissé szemügyre venni. „Jó lesz nagyon vigyázni!” Pisztolyaink csodát műveltek, egy-kettőre sikerült a kavargó tömegből a kapitányt kiemelni. Leküldtük a csónakba. Ugy okoskodtunk, hogy kapitány nélkül még sem oldhat kereket a hajó és csak így sikerülhet megakadályozni, hogy odébálljanak, mert abban az állítólagos „géphibában”, amellyel mindenáron meg akartak bennünket nyugtatni, nem igen voltunk hálaladók hinni. Feltétlenül megerősítést kell kapnunk, ha az egész hajót tüzetesen át akarjuk kutatni.

Tudja, — csóválta fejét az altiszt — fene kellemtelen érzés volt. Pár száz ilyen marcona ellenséges görög között négyen és mit tudtuk, hány angol lehet még a hajón.

Alig küldtük le a kapitányt, ismét halljuk bajtársunk hangját a hajó orrából: „Itt egy Tommy!” A következő pillanatban már nagyban törtetett a görögök tömegén keresztül. Egy angol tisztet vezetett karjánál fogva. Foglyának hatalmas coltját pedig félelmetesen lóbálta másik kezében. Angolok vannak a hajón!

A lejárásokat nyomban megszállottuk. Barátságos felszólításunkra egymásután öt tiszt bujt még elő, mindannyian fegyverese, a hajó belsejéből. Egykedvűen huzogatták

vállukat, nyomban átadták fegyvereiket és szó nélkül szállottak be a csónakba. 10 Tommyt sikerült már összeszednünk, köztük 13 tisztet.

Valamennyien a csónakban ültek már. És milyen állapotban! Elképzelheti — mondotta az altiszt — 18 nap óta böjtöltek! A szoros értelmében alig volt mit enniük, dohányt mégcsak nem is láttak. Nagy szerényen kérdezték, nem kaphatnának-e pár cigarettát. Szívesen adtunk nekik. Köztük volt az ezredparancsnok is, aki már a világháború folyamán is belekóstolt a német hadifogságba. Dicséretére legyen mondván, minden áron azon volt, hogy megnyugtassa a fiatalabb bajtársait. Kis csónakunk megtelt, úgy határozottunk tehát, hogy

kettőn a 16 Tommyval visszamegyünk az öbölbe és megerősítést hozunk. Két bajtársunk pedig sakkban tartja a hajón levő kb. 450 görögöt!

Amellett azonban fogalmunk sem volt, hány angol lehet még a hajón. Gondolhatja, hogy kissé szorongva nagytuk ott két bajtársunkat. De hát igazán nem volt mit tennünk egyebet. Később bizony — mondja, szinte szégyenkezve és mosolyogva — magunk is csóváltuk fejünket, ha arra a szemtelenségre gondoltunk, hogyan fogtuk négyen el ezt a társaságot.

Az angolok mind görögök akartak lenni

Hat ember megerősítést hoztunk magunkkal. Így aztán már kissé szabadabban mozogtunk és alaposan utána nézhettünk a dolognak. A fedélzet valósággal spékelt volt tüzelésre kész nehéz gépfegyverekkel, amelyeket nagyon ügyesen, ponyvával álcáztak, úgyhogy első látogatásunkkor valóban mit sem láthatthunk.

Egyik Tommyt a másik után emeltük ki. A hajó legeldugottabb za-

gába bujtak el, mint a gyíkok. Ugy kellett őket kipiszkálni.

Idővel már valóságos rutinra tettünk szert. Hiába próbálkoztak természetesen állandóan hajtogatott buta bemondasukkal: „Grece grece!” gondolhatja, hogy nem ültünk föl nekik. Ha kérdésünkre, hogy Tommy-e, azt a választ kaptuk, hogy „No” már természetesen tudtuk, hogy megint megcsiptünk egyet. Ilyenkor aztán egyetlen vállrán-

ditással megadták magukat sorsuknak. Egész éjszaka járhattunk volna csónakunkkal ide-oda, ha valamennyi Tomyt el akartunk volna szállítani. Rendbe kellett tehát hozni a hajót. A hajó gépésze értelmes embernek mutatkozott. Csak egyszer kellett előtte kimondani a „szabotázs” szót néhány jelentőségteljes kézmozdulat kíséretében, máris vállalkozott rá, hogy elindítja a hajót. A görög katonák percek alatt felhúzták a horgonyt és már pöfögtünk is a kikötő felé. A kikötőben megegyeszer alaposan átkutattuk a hajót. Jóval éjjel után lettünk készen. Összesen 14 családott angol tisztet és 118 katonát tettünk partra.

Dr Szabó László

50 éves a „banzaj”

— Jubilál a japán „éljen” —

(MN.) Ha a Tenno Tokió uszán végighajtat, ha egy győzelmes japán hadvezér tér haza a háborúból, ezer és ezer torokból hangzik fel a „banzaj”. Mikor Macuoka külügyminiszter európai utjáról hazatérőben kiszállt Tokióban, akkir is harsány „banzaj” kiáltással fogadta a repülőter közönsége. A banzaj a magyar éljen vagy hurra, a lelkes üdvözlés szava, mellyel a tömeg rőromének és egyben elismerésének ad kifejezést. A banzaj szó ma már Európában mindenki ismeri, azonban annál kevesebben tudják, hogy még alig mult ötven éves. A XVIII. század japán hadvezéreit a tömeg még csak néma lelkesedéssel ünnepelte.

A banzaj tulajdonképpen az európai civilizáció Japánban való térhódításával egyidejű. 1889-ben két fiatal tudós az európai szokások ismeretében szükségét érezte, hogy a japánoknak is legyen szavuk a nép örömeinek kifejezésére. Az alkalom a japán alkotmány kihirdetésének nagy ünnepe volt, a szó azonban hiányzott. Hosszas fejtörés és töprengés után a két európat járt tudós férfinak végül is sikerült idejében megegyezniük a „banzaj” szóban, mely japánul „évezredéig”-et jelent. Most már csak a szó elterjesztéséről kellett gondoskodniuk. Elérkezett a nagy nemzeti ünnep, 1889 február 11-ike. A császári kocsi méltóságteles lassúsággal hajtatott el a némán tisztelgő tömeg sorfala között. A császári park árnyas jenyőitjai ünnepélyes csendjében egyszerre csak két torokból merészen elhangzott az új üdvözlés. A tömeg nagy része talán megdöbbsent. Az egyetem diák-sága és tanári kara azonban megértette a szó mély értelmét és lelkesen csatlakozott a kezdeményezéshez. A varázs megtört, a két újító szava nem halt el válasz nélkül a csendben. Lassankint a nép is megszokta a varázsszót, mely ma minden japán szívét megdobantja. A „banzaj” szó a távolkeleti nagyhatalom szimbóluma lett.

Vitéz Somogyvári Gyula művei:

Virágzik a mandula körte	6— P
Ne sárgulj, fűzfa!	8:50 P
Es Mihály harcolt	8— P
„Égis élünk	7— P
„	füzve,
„	5— P

Kaphatók könyvosztályunkban.

Német-török barátsági szerződés jött létre Ankarában

A szerződést Papan, német nagykövet és Szaradzsoğlu török külügyminiszter írta alá. Külön intézkedés történt a két ország sajtója és rádiója tekintetében

Berlinből jelentik: (NTI) Szerdán este 9 órakor Ankarában Papan német nagykövet, a német birodalmi kormány megbízásából és Szaradzsoğlu török külügyminiszter, a török kormány nevében német-török barátsági szerződést írtak alá. A barátsági szerződés szövege a következő:

A Német Birodalom és a török köztársaság áthatva attól az óhajától, hogy a két ország kapcsolatát a kölcsönös bizalom és az őszinte barátság alapjára helyezték a két ország jelenlegi kötelezettségeinek fenntartásával megállapodtak abban, hogy szerződést kötnek. A szerződés első szakasza így szól:

Németország és Törökország kötelezi magát, hogy kölcsönösen tiszteltben tartják egymás állami területének integritását és sérthetlenségét és semmiféle olyan rendszabályhoz nem nyulnak, amely közvetlenül, vagy közvetve a másik szerződő fél ellen irányul.

A második szakasz kimondja, hogy Németország és Törökország kötelezi magát, hogy a jövőben minden olyan kérdésben, amely a közös érdeket érinti, barátságosan érintkezésbe lépnek egymással és így megegyezőést hoznak létre.

A harmadik szakasz azt mondja, hogy a fenti szerződést meg fogják erősíteni és a megerősítő okmányokat mielőbb kicserélik Berlinben.

A szerződés az aláírás napján lép életbe és ettől számítva tíz esztendőre szól. A szerződés tekintetében adott időben érintkezésbe lépnek a szerződés meghosszabbítása kérdésében.

JEGYZÉKVÁLTÁS BERLIN ÉS ANKARA KÖZÖTT

Berlinből jelentik: (NTI) A német-török barátsági szerződés aláírásával egyidőben a következő jegyzékváltás történt a német birodalmi kormány és a török kormány feje között:

— Utalással a német-török szerződés szerencsés megkötésére, van szerencsém Nagyméltóságod tudomására hozni, hogy kormányom, amennyiben lehetséges, kész előmozdítani a Németország és Törökország közötti gazdasági kapcsolatokat, figyelembe véve a két ország gazdasági szervezete által adott lehetőségeket és felhasználva azokat a tapasztalatokat, amelyeket a két ország javára a háborúban kölcsönösen szereztünk. A két kormány rövidesen tárgyalásokat kezd, hogy mielőbb megteremtse a megállapodás végrehajtásának szerződéses alapjait.

A két ország sajtója és rádiója utján a következő nyilatkozatot adták ki:

— Utalással a szerződés szerencsés megkötésére, a két szerződő fél meghatalmazottjai kifejezést adtak annak az óhajításuknak, hogy mindkét ország sajtója, valamint mindkét ország rádiója közleményeiben és

adásaiban mindenkor szem előtt tartja a barátságunk és a kölcsönös bizalomnak szellemét, amely a német-török kapcsolatokat jellemzi.

PAPAN NÉMET NAGYKÖVET ÉRDEMEI A SZERZŐDÉS MEGKÖTÉSE KÖRÜL

Ankarából jelentik: (NTI) Szaradzsoğlu külügyminiszter a török-német szerződés aláírása alkalmából a következő nyilatkozatot tette a sajtónak:

Sziriában lényegesen megerősödött a helyzet a franciák javára

Darlan tengernagy visszatérésre szólította fel a De Gaulle féle pártütöket. Sollumnál csúfos kudarcba fullt az angol támadás

Isztambul. (NTI) Megerősítették azt a hírt, hogy a helyzet Szíriában lényegesen megerősödött a franciák javára. Ezrít és Kuneint is visszafoglalták. A partvidéken Beiruttól délkeletre a helyzet megszilárdult.

Vichyből jelentik: (NTI) Darlan tengernagy szerdán rádió útján felhívta a De Gaulle-féle csapatokat, hogy csatlakozzanak ismét az iránymutató zászlóhoz. Pétain tábornagy nevében kijelentette, hogy a tábornagy hajlandó megbocsátani tévedésükért. Természetesen a vezetők számára nincs mentség.

Vichy. (MTI) A francia levantei haderő bár számbeli hátrányban van, makacs ellenállást fejt ki a támadó angolokkal szemben. A francia hadsereg hősiességével már látható módon kényszerítette az angol hadvezetőséget arra, hogy megváltoztassa eredeti terveit.

Teljes a német-olasz győzelem Sollumnál

Berlinből jelentik: (NTI) A védőerő főparancsnoksága jelenti: Az ellenség a páncélcsovik nagyméretű harcra vetésével megkísérelte az egyiptomi határ mentén áttörni arcvonalunkat. A kísérletet megghiúsítottuk. A brit páncélcsovikban súlyos veszteséget szenvedtek. A német és olasz csapatok ellentámadásba mentek át. Az ellentámadás a szövetséges fegyverek teljes győzelmével végződött. Az ellenség visszavonulóban van. Juniús 17-én lelőttünk 17 gépet.

Tengeraltjáróink az Atlanti-óceánon elsüllyesztettek öt hajót 31.933 tonnával. Német vadászok a La Manche csatorna menti légi harcokban 21 brit gépet lelőttek.

Sunderlandtól nem messze repülőink felgyújtottak egy tartályhajót. Az ellenség a szerdára virradó éjjel Nyugat-Németországra dobott le bombákat. Két gépet lelőttünk. Az ellenség a keddi nap folyamán és a szerdára virradó éjjel 37 gépet vesztett. Három gépünk nem tért vissza. Hasonló beszámolót közöl a tegnapi olasz hadijelentés is.

Berlinből jelentik: A szerdai hadijelentéssel kapcsolatban a

Németország és Törökország évszázadok óta a sorsdöntő világese-ményekben soha sem civódott egymással és egymáshoz való viszonya mindig világos és kifogástalan volt. Ezzel a szerződéssel, amelynek szövegét most hoztuk nyilvánosságra, a legszilárdabb alapokra építettük barátságunkat és biztosítottuk, hogy a jövőben sem fogunk egymással ellentétbe kerülni. Ezzel Németország és Törökország a tökéletes biztonság új

Vichyben nagy fontosságot tulajdonítanak annak a körülménynek, hogy a libanoni és a szíriai kormány szorosan együttműködik Franciaországgal

és ezzel nagy csalódást okozott a támadóknak.

Vichy. (NTI) A Szíriára vonatkozó francia jegyzékre adott angol válasz a francia közvéleményben rendkívüli nagy felháborodást keltett. Az Action Française változatlan határozottsággal állítja meg, hogy egyetlen német sincs Szíriában.

Stockholmból jelentik: (NTI) A szíriai hadjárat lassu menete Londonban kinos hatást keltett. Az angol fővárosban nagy a nyugtalanság amiatt, hogy eddig Szíriában egyetlen jelentősebb helységet sem foglaltak el, bár már rég óta hallani, hogy Damaszkusz és Aleppó veszélyeztetve van.

Német Távirati Iroda kiegészítőleg a következőkről értesült:

— A sollumi csata, amely június 15-én vette kezdetét és kedden érte el tetőfokát, a német és olasz csapatok teljes győzelmét jelentti. Az északafrikai brit támadás hatalmas veszteséggel összeomlott.

AZ ANGOLOK BEISMERIK AZ ÉSZAKAFRIKAI KUDARCOT.

Kairóból jelentik: A Reuter

Erelyes orosz tiltakozás a német-szovjet viszonyról terjesztett hírekre

Zürichből jelentik: (Bud. Tud.) A *Neue Zürcher Zeitung* londoni tudósítója jelenti, hogy a londoni szovjetnagykövetség képviselője fasztasztikusnak és nevétségnek minősítette a német-szovjetországi viszonyról terjesztett híreszteléseket. A lap egy másik jelentése szerint Svédországban teljesen nyugodt a hangulat. A lap washingtoni jelentése szerint az amerikai pénzügyminisztérium zár alá vette a német állampolgárságu feltalálónak az amerikai ipar-

légkörében ismét kezét fogott egymással. Örömmel fogadtam a szerződés aláírását, mert ez a szerződés a barátság fontos történelmi okmánya, egyúttal megemlítem barátom, von Papan német nagykövet értékes szolgálatait ennek az eredménynek létrejöttében. A tárgyalások lezárása után engem és Papan nagykövetet az a kívánság vezetett, hogy a két ország sajtójának és rádiójának tevékenységét annak a barátságunk és kölcsönös bizalomnak szelleme hessza át, amely a török-német viszonyt jellemzi.

Berlinből jelentik: (NTI) Itteni politikai körökben a legnagyobb elégtétellel fogadták a német-török barátsági szerződés aláírását.

Newyorkból jelentik: (NTI) A newyorki lapok szenzációként közlik a német-török barátsági szerződés megkötéséről szóló hírt.

Iroda közli a középkeleti brit főhadiszállás jelentését, amely szerint a britek Észak-Afrikában visszavonultak előretolt állásaikba.

Rómából jelentik: (MTI) Az angolok sollumi kudarcait Olaszországban elégtétellel veszik tudomásul. A lapok megállapítják, hogy az angolok nagy erőket vetettek harcba. Többek között két, egyenként 400—500 páncélcsovikból álló dandár indult támadásra, amelyek a német és az olasz csapatok törhetetlen ellenállásába ütköztek. Az ellentámadás visszavonulásra kényszerítette őket. Rómában úgy látják, hogy Wavell sollumi támadásával olyan nagy győzelmet akart kivívni, amely feltűzelné Amerika háborús hangulatát. A kudarc és a súlyos vereség igen nagy. Az angolok ezektől nem igen vállalkoznak majd újabb kalandokra. Bár még ismeretlen az angoloknak Sollumnál elszenvedett vesztesége, azt hiszik, hogy a bekerítő hadműveletek során elpusztult angol harciocsvik száma meghaladja a 200-at.

Rómából jelentik: (NTI) Rómában nagy feltűnést keltett Alexandernek, az angol tengernagy hivatalszó szerint a tengely eddig összesen 12 millió tonna angol hajóteret súlyosított el.

ral szemben fennálló követeléseit. Érdekes, hogy Amerika hadiiparában különösen repülőgépgyártás terén számos német találmányt használnak fel.

Mexikóból jelentik: (NTI) Mexikó nem szándékszik az Egyesült Államokhoz hasonlóan bezáratni a német konzulátusokat és nem akarja a tengely követeléseinek zárolását, mert erre semmiféle ok sincs.

Hirdessen a Magyar Lapokban

— P
— 50 P
— P
— P
— P
ban.

Belvárosi mozgóban
Csütörtökön utoljára:
Dr. Kildaré titka és Stán és Pán
Pénteken díszbemutató
UJHOLD
Jeanete Macdonald és Eddy Nelson.

Tel. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
Már csak csütörtök, péntek
Drámai feszültség romantikus szerelem csodálatos
muzsika. Felejthetetlen élmény.
Moszkvai éjszakák
Annabella, Harry Baur, Richard Wilm

Apollo filmszínházban
Francia filmcsemege
Akik az igazságot keresik
Főszerepben: Raimu a nagy francia jellemszínész
és a gyönyörű Jacqueline Delubac,

SZIRIA ÓRÓK SORSA : összekötőhid két világ között

Évezredek át a hatalmi törekvések ütközőpontjában

Berlin, június hó. A Magyar Lapok levelezőjétől. A földrajz Ázsiához számítva Szíriát. Európához nem tartozik, ez bizonyos, azonban nem is Ázsia. Szíria tulajdonképpen Kelet és Nyugat határterülete. Arculata mind a két világ vonásait egyesíti. A puszta földhözragadt, de büszke beduin-
nival még Ázsia,

Damaszkuszban és Beirutban azonban már európai élet, ha nem is a legjobb értelemben vett, de mindenesetre európai színvonalú élet létezik.

A sivatag évezredes, elpusztíthatatlan karavánutain a keleti nyugalommal baktató tevék mellett modern autók zúgnak el. A Libanon eldugott

falvacskáiban őskeresztény elemekkel vegyített pogány szokások uralkodnak, de a még három milliónál kevesebb lakosság kulturális igényeinek kielégítéséről három egyetlen gondoskodik.

Szíria a két világ ütközőpontja, az ellentétek hazája.

Ezek az ellentétek, az itt találkozó érdekek ellentétei nyomják rá bélyegüket Szíria történetére is. Ezek határozták meg egykori nagyságát, ezek adják meg mai politikai jelentőségét, de ezeknek köszönheti azt a tömérdek szerencsétlenséget is, amely a történelemelőtti idők homályától kezdve sűrű egymásutánban rázudult.

Akármi dőljön is azonban el a Szíriáért folyó harc, a történelem borzasztó örökségével terhelt Szíria alig remélhet tartós megnyugvást.

A szír nép végzete, hogy mozgal-

(dr. n. l.)

MAGYAR VONATON UTAZTAM ERDÉLYBE

Gépkocsin az árvízszújtott Nyárad völgyében

Szovátafürdő. Kiküldött munkatársunk tudósítása. A budapesti gyorsvonat 20 perc késéssel érkezett be a nagyváradi állomásra. Hosszu ez a gyorsvonat, de az utasok száma nem csekély s csak csomagtorlaszokon való áttörési művelettel tudok magam is helyet szerezni a közvetlen beszercei kocsiiban, amelyben Szeretfalváig kell utaznom, hogy onnan Erdély fürdőinek gyöngyébe, Szovátafürdőre juthassak. A véletlen, olyan budapesti utasok közé sodor, akik még soha sem jártak Erdélyben és akik alig várják, hogy megláthassák a Köröst, a Királyhágót, a csucsai Ady kastélyt. Amikor Eiesd után elérjük a Zichy barlangot, a gyönyörű vizeséssel, az összes pesti utasok a folyósóra tolonganak. Megismétlődik ez a mozgolódás Csucsánál is, ahol keserű kifakadások hangzanak el Goga ellen, aki teljesen átépítette és elrontotta a régi szép Ady-kastélyt. Minél beljebb érünk Erdélybe, annál megszokottabbak lesznek a hegyek s a pesti utasok is lepihennek fülkékben.

Este fél hét körül fut be a gyors Szeretfalvára, ahol autóbuszok tömege várakozik. Már Désnél felszáll a gyorsvonatra a Mávaut két embere, akik helyjegyeket adnak az autóbuszokra, amelyekre ilyen helyjegy nélkül nem lehet felszállni. Szovátafürdőre közvetlen autóbuszok is indulnak és ez autóbuszok számát pár napon belül növelik is, mert a forgalom egyre növekedik s én sem tudok, csak a Marosvásárhelyen át induló kocsira helyet kapni, ez pedig 3 órás utazási többletet jelent és 11 óra helyett fél 2-kor érkezik az utas Szovátára.

Az út szépsége azonban megéri ezt a kis kerülőt. Gyönyörű, új, serpentineken vezet az út Marosvásárhelyre is, ahova este fél 10-kor fut be a gyorsjáratu Mávaut autóbusz. Vásárhelyen át kell szállni a szovátai kocsiba, amely hamarosan indul is a fürdőhely felé.

Az út harmadik szakasza váratlan meglepetésekkel szolgál. Csütörtökön és pénteken itt is nagy esőzések voltak, vasárnap felhőszakadás vonult el a Nyárad völgye felett s a megduzzadt hegyipatakoktól

megáradt a Nyárad és több helyen

annyrá kiöntött, hogy az utast is viz alatt állt és az autóbusz tengelyig gázolt a vízben.

Az utasok nagyrésze azonban ezt észre sem vette, mert csendesen szunyókáltak helyeiken. Pedig az árvíz végig kísérte autóbuszunkat egészen Szovátáig, ahol a falun átfutó Szovátapatak öntött ki, de szerencsére itt nagyobb károkat nem okozott. Kísérteties látvány volt azonban a reflektor fényében csillámló víz, amely még a fürdőtelepen sem maradt el. A fürdőtelepen is kisebb áradást okozott ugyanis az egyik hegyipatak, amely az erdőből kitört a főfűrődőtra és annak egyrészt viz alá borította. Reggelre az ár lefolyt, a csatornákat kitisztították s egyelőre újabb áradástól nem kell tartani.

SERÉDI JUSZTINIÁN ÉS HORTHY ISTVÁN SZOVÁTÁN

Szovátán egyébként már is mozgalmas élet van. Bár a főszezon csak június 20-án kezdődik, már alig van üres szoba, júliusra pedig minden szoba le van foglalva, úgy hogy már az alsó telepen sem lehet lakást kapni. Itt töltik a júliust Serédi Jusztinián hercegprímás és Horthy István, a MÁV elnökgazdagja és sok más budapesti előkelőség.

A fürdőre rá sem lehet ismerni. Mint ismeretes, Szovátá fürdőt a főváros vette át és Dulácska Jenő kormánybiztos, és helyettese, Szenthelyi Ferenc fővárosi tanácsnok vezetik a fürdő ügyeit, a napokban megalakult gyógybizottsággal, amelynek elnökéül Hadfaludy István cs. és kir. kamarást, korelnökéül és pénztárosául pedig a fürdő egykori tulajdonosának fiát, sófalvi Illyés Tibort választották meg. A fővárosi tanácsnok egyelőre a volt fürdőigazgatóság tizenhét villájának és a Sturdza-féle villapalotának ügyeit intézi. Gyönyörű új parkok létesültek, amelyeket Budapest székesfőváros főkeresztényének vezetésével készítettek. Befejezték a medvetavi fürdőépület építését is, úgy hogy ma csakugyan világfürdő jellegű hely Szovátafürdő. Még sok helyen építenek és utakat javítanak, de ha kisűt a nap, öröm lesz szétnézni a Magyarországhoz visszatért Szovátán. (h. d.)

A „négy világtáj országa“

A történelem nem ismer katasztrófát, népeket mozgóató eseményeket, akár a közelebbi szomszédságban, akár távol Európában vagy Ázsiában, melyeknek hatását Szíria valamilyen módon ne érezte volna. A sumir hódítók, az akkád Sarukin, a babiloni Hammurábi a „négy világtáj országának“, azaz világbirodalmuk megalapításának útján Szíriát tekintették az első lépésnek. A hetita nagyhatalom, majd helyét elfoglaló Asszíria itt csatázott Egyiptommal. Az akkor ismert világ hegemoniájáért.

Erre vonultak át a perzsa királyok óriás hadseregei Görögország ellen, erre vezetett Nagy

Sándor útja is India felé.

A seleukidák alatt Szíria megismerte a görög kultúrát, majd rövid virágzás után a római kizsákmányolást is. Időszámításunk első századaiban a kereszténység egyik szellemi közepűtje lett, majd az izlám árasztotta el. A keresztesháborúk elszűnése után török kézre került és 1916-ig, Szíria történetében szokatlanul hosszú ideig, nem is cserélt gazdát. Közben azonban Akkon talai alatt Napoleon is megfordult — ez, volt a keresztesháborúk óta első találkozása mai uraival, a franciákkal — majd az egyiptomi Mohamed Ali hódító szándékaival kellett megküzdnie.

A világháború sem hozott megnyugvást

Szíria soisában a világháború sem hozott megnyugvást. Az egyesült angol-francia haderő elszakította ugyan az összeomlott Törökországtól, de csak azért, hogy még szabadabban kiszolgáltassa a nagyhatalmak politikai játékművét. Bár Anglia előzőleg Huszein mekkai seriffnek tett ígéretében a jövő nagy arab birodalmának való átengedésére kötelezte magát,

1916-ban a titkos Sykes-Pikol egyezményben francia érdekeket ismert el.

Ezután Anglia egyetlen gondja természetesen francia szövetségeseinek kijátszása lett. Angliának az ilyen stratégiailag nagy jelentőségű területek megszerzésére irányuló törek-

vésében Szíriára nagy szüksége lett volna. 1919-ben szabadkezet ígért érte a franciáknak Anatóliában és Orménországban, tehát túlnyomólag török nemzetiségű területeken. Franciaország azonban állítot a szírián és nem akarta a francia-török ellentéteket tovább feszíteni. Anglia ugyanabban az évben kénytelen volt újabb egyezményben megerősíteni Franciaország szíriai jogait.

Am Anglia kétszeres ígérete ellenére sem tudott a szír kérdés ilyen értelemben való megoldásába bele-nyugodni. A következő évben az összes megengedhető és megengedhetetlen eszközök között egyet sem hagyott használatlanul, hogy a benszült lakosságot a francia hatalom ellen izgassa.

Ennek a fellógató munkának volt az eredménye a számos druz felkelés, melyeknek leve-
rése mindkét oldalon annyi vére került.

Ennek és az azóta is szívósan folytatott aknamunkának gyümölcseit akarja ma Anglia a Szíria ellen megindított támadásai leartatni. Hogy mennyire fognak terve sikerülni, a közeljövő fogja eldönteni.

Zakar András
Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták
Ara fűzve 4, kötve 5 Pengő.
Királyi Magyar Egyetemi Nyomda
kiadása.
Kapható könyvosztályunknál.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD
SZILÁGYI DEZSO-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30.
félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza

Édesanyánk

Édesanyánk nem nagyvilági asszony,
Nem tud róminzni, bridzselni se jár,
Nem megy klubokba, kávéházba,
bárba,
Nem dohányzik, kölnit se használ.

Az ő szépsége nincs kozmetikázva,
Nem vöröslenek a körmei se,
De áldott keze puha, mint a bársony,
Ha megfigogat bennünket vele.

Az életének mi vagyunk a célja,
Nekünk áldozza könnyét, mosolyát,
S az édesapánk neki hozza mindég
Tavaszi jöttén az első ibolyát.

SZILÁGYI ILONA.

Beiratások a katolikus elemi iskolákban. A nagyvárad: összes római katolikus elemi iskolákban az 1941-42. tanévi beiratások június hó 19., 20., 21. napjain lesznek. Az első osztályba a 6-ik életévüket betöltött gyermekek már felvehetők. Beiratási díj 1 pengő. Mindennemű felvilágosítást megad az iskolák igazgatósága.

Az NSE évzáró vivó versenye. A Nagyvárad Sport Egylet évzáró vivó versenye, ifjúsági és gyermekvívó-bemutatója június 21-én délután 6 órai kezdettel lesz az NSE vivótermében, Bémer-tér 2. szám alatt.

NEM BIRTA EL KASSA VISSZASZERZÉSE FELETTI MAGYAR OROMET EGY VÁRADI ZSIDÓASSZONY, EGY HÓNAPI FOGHAZAT ULT MIATTA. Nagyvárad. Saját tud. Deutschné Reich Elza nagyvárad: zsidóasszony még 1938 őszén a konyhából hallgatta a magyar rádió híradását, közöttük Kassa visszacsatolásáról szóló örömhírt. A hír és újjongás hallatára megjegyezte, hogy: „nem érti, mire való ez a nagy felhajtás”. Spakla Vince és Puskás József tanuk terhelő vallomásukban azt állítják, hogy még súlyosabb kijelentéseket is használt a vádlott. A csütörtöki főtárgyaláson Reich Elza tagadta a vádat. A törvényszék azonban bűnösnek találta és egyhónapi fogságra ítélte. Vádlott az ítéletet előbb megfélembrezte, majd visszavonta.

LEBONTJÁK A PÁRIZSI GHETTÓT. Párizsból jelentik: A zsidó befolyásnak a francia főváros üzleti életéből való kiküszöbölése során Saint Paul városnegyedben, Párizs tulajdonképpeni ghettójában, több zsidó vállalatot megszüntettek. Magát a városnegyedet rövidesen teljesen lebontják, hogy a volt nyomortanyák helyén új lakóházakat emeljenek. Hasonlóképpen megkezdődött a francia orvosi kar megtisztítása a zsidó befolyástól. A Franciaországban, Francia-Eszakafrikában s a gyarmatokon élő 27.000 orvos közül 6000 zsidó. (MTI.)

Értesítés. A Honsz elnöksége értesíti a tagjait, hogy a Félix fürdő igazgatósága a hadigondozottak és családtagjaik számára mindazon kedvezményeket megadja a fürdőhasználatnál, amelyeket a köztisztviselők élveznek. A kedvezmények igénybevételéhez a Honsz helyi csoportja által kiállított fényképes igazolvány felmutatása szükséges. — A Honsz igazolvány felmutatása ellenében ugyancsak az elnökség közbenjárására ingyen vehetők igénybe az utcai pihenő szőkek, kedvezményesen vásárolhatnak egyes fűszer, textil, kötöttáru, kész fehérnemű, posztó, fényképező, kötszerész üzletekben, melyeknek névjegyzéke a csoport hiv. helyiségében van kifüggesztve. Bevásárlás esetén, ezen névjegyzék megtekintése ajánlatos. Elnökség.

ONGYILKOS NAPSZAMOS. Rácz Károly 56 éves Solyom-utca 4. szám alatt lakó nagyvárad: napszamos csütörtökön reggel 4 órkor lakásának faskamarájában felakasztotta magát és meghalt. Elettségének oka iszákosság miatt bekövetkezett nyomor.

FELBORULT A BUKAREST-SZÓFIAI REPÜLŐGÉP. Bukarestből jelentik: (Stefani) Bukarest—Szófia közt a polgári légiforgalmat lebonyolító román gép a felszálláskor felborult Tiz utas, köztük a bukaresti bolgár követség tanácsosa és a német követség sajtó attaséja életét vesztette. Bukarestből jelentik: A reggel 8 óra 20 perckor történt repülőszerecséltenségről a Német Távirati Iroda közli, hogy az utasok közül 9 német volt, két bolgár és egy román.

ERŐSEN KORLÁTOZTÁK A GÉPKOCSIFORGALMAT ROMÁNIÁBAN. Bukarestből jelentik: (MTI.) A gépkocsiforgalom korlátozását elrendelő törvény szerint 50 százalékkal csökkentik a teherforgalmat és teljesen leállítják a szórakozási célokra forgalomban tartott gépeket. Zsidók egyáltalán nem vehetnek igénybe gépkocsikat. Tilos magánkézre venni a gépkocsikat. Tilos magánkézre venni a gépkocsikat. Tilos magánkézre venni a gépkocsikat.

FELVÉTELEK A ZÖLDKERESZTES EGÉSZSÉGÜGYI VÉDŐNŐI TANFOLYANRA. A Hivatalos Lapban pályázati hirdmény jelent meg a M. Kir. Országos Közegészségügyi Intézet keretében működő budapesti M. Kir. Ápolónő- és Védőképző Intézet most szeptemberben kezdődő tanfolyamára. Az intézet képezi ki az általános egészségvédelmi munkára képesített úgynevezett „zöldkeresztes” egészségügyi védőnőket. A kiképzés 2 és fél évig tart, mely idő alatt a növendékek elméleti és gyakorlati kiképzésben részesülnek. A felvételi feltételek: életkorban 18—30 év. Középiskolai érettségi bizonyítvány, tanítónői vagy óvónői oklevél. Kivételesen, méltánylást érdemlő esetekben a belügyminiszter engedélyével a középiskola VI. osztályának megfelelő képzettség. A kérvényt két pengős okmánybélyeggel ellátva július 30-ig az Országos Közegészségügyi Intézethez kell benyújtani (Budapest, IX., ker., Gyáli-út 4. sz.).

TESTA ? TESTA ?

NEMZETGYALÁZÁSI PEREKET TÁRGYALT A TÖRVÉNYSZÉK OTOS BUNDETÖTANÁCSA. Nagyvárad. Saját tud. Butka Jánosné volt román postás felesége ez év március havában Nagyváradon a Dara-utca lakásán ingerült állapotban leköpte Gávriss Sándor diák kabátján a magyar nemzetiszín szalagot. A diák feljelentést tett, mire Butkánét letartóztatták és vizsgálati fogságba helyezték. Csütörtökön dében tárgyalta a törvényszék ötös büntetőtanácsa az ügyet. A főtárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy egy családi ügyből kifolyólag a feljelentő haragosa. A tanács ítéletében megállapította a vádlott bűnösségét és a nemzet megbecsülése elleni vétsége miatt három hónapi fogságra ítélte, melyet a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. Az ítélet jogerős és Butkánét szabadlábra helyezték.

TIZENNÉGY SZERB CSETNIKET VÉGEZTEK KI BANJALUKÁBAN. Berlinből jelentik: A Délkeleti-Hírszolgálat jelenti, hogy Banjalukában kivégeztek 14 szerb csetniket, akik menetelő usztasa katonákra lövöldöztek. Két szerb csendőrt halálra ítélték, mert a független horvát állam kikáltása után orvul lelőttek két horvátot.

HATALMAS TÜZVÉSZ TEMESVÁRON. Bukarestből jelentik: (MTI) Mint Temesvárról jelentik, egy hatalmas tűzvész elpusztította a Fildcipőgyárat.

HELYESBITÉS. Jelentették, hogy Bódis Gyula tegledi lakos egy autóbusból kiugrott és súlyos sérülésébe belehalt. Mint utólag értesüljünk, az autóbusz nem utasszállító, hanem Jeney fakereskedő tehergépkocsija volt.

Beiratás a szilágyosmlyói róm. kat. polgáriba és női kereskedelmi szaktanfolyamra

Az 1941-42. tanévre a tanulók felvétele és beiratása folyó év június hó 26. és 27-én lesz.

Szeptemberben csak a javító vizsgálatot átment tanulók, továbbá a más iskolákból átlépő tanulók iratkozhatnak be, ha még van hely a 40-es létszámon belül.

A női kereskedelmi szaktanfolyamra négy gimnáziumot vagy polgárit végzett tanulók vehetők fel. A tanfolyam rendes tárgyai a gépírás, gyorírás, könyvvitel, levelezés, kereskedelmi számtan, kereskedelmi ismeretek, földrajz és áruismeret, de rendes tantárgy még a vallás, magyar fogalmazás, szépírás és testnevelés is. A tanfolyam végeztével nyilvános vizsgálat után államérvényes bizonyítványt nyernek és iródkban mint önálló munkások jól elhelyezkedhetnek.

Igazgatóság.

Schütz
Szentek Élete
Négy kötetben. Füzve, kötetenként 3 pengő, télvászonkötésben, kötetenként 4 pengő, egyszívazonkötésben, kötetenként 4.50 pengő, vastagabb papíron, vászonkötésben, kötetenként 6 pengő, luxusbőr-kötésben, kötetenként 8.50 p.
Megrendelhető könyvtályunknál.

A székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete és működése

— Mit dolgozott eddig az Egyesület Bihar-nemzetisége —

A közeli napokban a Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesületének „Bihar Nemzetisége” Nagyváradon díszelőadást rendez s ezzel kapcsolatban nem érdektelen, ha ismertetjük közelebről az egyesületet és célkitűzéseit Nagyvárad és Bihar-vidék közönsége előtt.

A világháborús összeomlás után a menekült erdélyi fiatalok, kiket vagy az új impérium nem tűrt meg szülőföldjökön, vagy maradásuk és életlehetőségük nem volt a merőben más erkölcsű világban, Budapesten tömörültek és megalapították a Szeffét. Az Egyesületnek az elszakított megyék szerint kilenc nemzetisége volt, amelyek az Egyesület keretén belül önálló életet éltek és ápolták közvetlen szülőföldjök és annak visszaszerzésével kapcsolatos problémákat. Meg kell jegyeznünk, hogy 22 éven át a legnagyobb taglétszámu és a legagilisabb működést kifejtő nemzetiség éppen a bihari volt. A nemzetiség jelenlegi vezetősége — Andriksa József, Görgy Mihály és Kolontáry Iászló — kik városunk társadalmának ismert tagjai, minden igyekezetükkel azon vannak, hogy a nemzetiségi élet magas színvonalát még magasabbra emeljék.

Az első években szűkebb körre korlátozódott működésük, egymás hitét erősítették, hogy ami van, az nem maradhat úgy, mert a Csonkaország és Erdély egymást kiegészítő

szerves egység, az egyik a másik nélkül nem élhet meg. A belső szervezést végezték el az első években, az erdélyiek egymásközi sorsközösségen alapuló támogatását, anyagi alapot teremtettek, a polgári életbe lépőket a kezdet nehézségein átsegítették. Az évek folyamán kialakult igazi feladatuk: a Csonkaországban az élő lelkiismeret voltak, amely állandóan napirenden tartotta az erdélyi problémát és az erdélyi gondolatot. Az Egyesület tagjai ott voltak az előadói emelvényen, minden nemzeti megemlékezésen elsőként vettek részt s a nemzeti ünnepeken ott lehetett látni székelyruhás felvonuló fiatalokat. Midőn Európában az új erők hatása megkezdődött, sokan közülük ott voltak a felvidéki és kárpátaljai harcokban s vérükkel pecsételték meg hitüket.

Az Egyesületnek 22 éven át Teleki Pál gróf volt az elnöke, lelke és vezetője. Ez a nagy magyar meglátta a Szeffében rejlő erőt s a csendes magának élő egyesületet az aktív munkára állította be és sok kitűnő, lelkes munkatársat talált tagjai sorából.

A Szeffé Bihar nemzetisége által rendezendő díszelőadás, mely a Szilágyi Sínházban lesz megtartva, igen értékes nivós műsort ad. Legközelebbi alkalommal erre még kitérünk.

Módosították a kenyérellátás rendeletét

A m. kir. miniszteriumnak 4.310—1941. M. E. számú rendelete a gabona kiőrlése, a kenyér készítés és a lisztel való takarékos gazdálkodást szabályozó rendeletek módosítása és kiegészítése tárgyában a következőket rendeli el:

A 9.090—1941. M. E. számú rendelet 3. §-a akként egészítették ki, hogy magánháztartás részére való bérstűtésre, (stersűtés) csak olyan kenyértésztát szabad sűtőüzemnek átadni, illetőleg a sűtőüzemnek sűtésre elvállalni, amely a rendeletben említett „egységes” búzakenyér- és „egységes” rozslisztből, vagy pedig egységes búzakenyér- és egységes rozsliszt keverékéből készült.

A liszt arányának kiszámításánál a fuza, vagy rozsliszthez hozzáadott víz, tej, iró- és savó nem vehető figyelembe még, mint valamely járulékos vagy segédanyag oldószere sem.

A kész vizes zsemle súlya 4.8 dkgr-nál kevesebb és 5.2 dkgr-nál több nem lehet. Vizes zsemlet csak egységes búzakenyér- és rozslisztből (malmi jelzése EB) kevert finom búzalisztból szabad készíteni. A zsemle készítésénél 100 kg. finom búzaliszthez 15 kg. egységes búzakenyér- és rozsliszttel kell keverni. A vizes zsemlet egyszer bevágva és sóval meghintve is forgalomba szabad hozni.

A szárított tésztafélék készítéséhez a feldolgozásra kerülő minden 100 kg. nullás búzaliszt után 15 kg. tisztított tengeridarán felül még 15 kg. egységes búzakenyér- és rozsliszttel kell felhasználni. A kenyérliszthez a tengerliszt használata nem kötelező.

Nagyvárad

thj, város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2.—

Folyóirat-szemle

MEGJELENT AZ „UTUNK” című folyóirat júniusi száma. (VII. évf. 10 sz.) A gazdag tartalomtól külön kiemeljük: Wimmer Anzelm O. S. M.: Az Ur hatalmas Jobbkeze. Eröss Lajos: Jézus Szíve és a pap szíve Schnatter Szigfrid O. S. B.: A pünkösdi Boldogasszony. P. Ugrin Sándor S. J.: Ime, a Sziv! Müller Lajos S. J.: A Szentek mint emberek. Cser László S. J.: Áhítat c. cikkeket. Az Utunk c. aszketikus folyóirat előfizetési ára egy évre 3.60 P. Egyes szám ára 40 fillér. Megrendelhető: Budapest, VIII. Mikszáth Kálmán-tér 4. sz. alatt.

Frenczel Sándor

lőkör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képkerepezés
Falburkoló üvegcsempék gyári lerakata
Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.
Telefon: 19-13

Azokban a községekben, városokban, ahol a kenyér készítésnek megfelelő mennyiségű burgonyát, burgonyalisztet, vagy burgonyapelyhet nem lehet beszerezni, a polgármester meghatározott időre egyes sűtőiparosoknak, vagy valamennyi sűtőiparosnak megengedheti, hogy kenyeret burgonya felhasználása nélkül, vagy a 206.000—1940. F. M. számú rendelet 2. §-ában megállapított aránynál kevesebb burgonyával készíthessenek.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntetőrendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és a 9.090—1940. M. E. zott büntetéssel büntetendő az, aki jelen rendelkezésnek megszegésével, — vagy kijátszásával meg nem engedett lisztifajtából készült kenyértésztát bérstűtésre átad, illetőleg bérstűtésre elvállal.

SPORT

Elutasította az MLSz az NSE óvását a pálya előlés miatt

MTI sportosztálya jelenti: A MLSz tegnap délután ülést tartott, amelyen elutasította a NSE tiltakozását a szövetség által kijelölt pálya iránt. Vasárnap tehát Nagyváradon tartják meg az NB-be való bejutás selejtezőjének döntőjét. A szövetség kiküldöttje Gálly András országos főtítkár lesz.

Az MLSz kedden döntött az erdélyi döntő színhelye tekintetében. A Kolozsvári AC bejelentette, hogy bármely magyarországi pályán hajlandó játszani. A Nagybányai SF Debrecen, vagy Budapestet ajánlotta a mérkőzés színhelyéül. Az MLSz úgy határozott, hogy vasárnap, 22-én délután 5 órai kezdettel Nagyváradon játsszák le az NB I-be jutást el-

döntő mérkőzést. Ha a mérkőzés döntetlenül végződnék, akkor 2x15 perces hosszabbítás lesz, ha ez sem hozna döntést, akkor még kétszer tíz perces hosszabbítás következik. Ha döntés még ekkor sem lenne, akkor új mérkőzést fognak kiüzni.

A Nagyvárad AC a döntő mérkőzés előtt 1/4 órai kezdettel az Ujpest ellen játszik barátságos mérkőzést. Nagyváradon tehát „világvárosi” labdarúgó műsor lesz vasárnap.

Az NB-be jutásért folyó küzdelem negyed 6 órakor kezdődik. A mérkőzés iránt óriási az érdeklődés nemcsak Nagyváradon, hanem Kolozsvárról, Nagybányáról és a környező helységekből is.

Teljes csapatával jön az Ujpest Nagyváradra

Nagyvárad. Saját tud. Ujpest csapata nagyon komolyan készül a nagyváradai vendégzereplésre. A keddi edzésről csupán Nagymarosi és Balogh I. hiányzott, de ők is felmentéssel. A többiekkel Takács edző jó egyórás edzést tartott. Az edzés után két kapusjátékra is sor került, amelyen a „nagyok” is részt vettek. Az edzés után Takács edző közölte, hogy

ugyanaz a csapat utazik Nagyváradra, amelyik a SalBTC ellen játszott.

A tartalék Berzi vagy Vidor lesz. Ezek szerint a Nagyváradon vendégzereplő Ujpest összeállítása a következő lesz:

Sziklai—Futó, Balogh II, Nagymarosi, Szűcs, Balogh I.—Ádám. Vincze, Szusza, Zsengeller, Tóth

A NAC hasonlóan igen komolyan készül erre a mérkőzésre. Tekintettel a legutóbbi kolozsvári mérkőzésre, kedden egészen könnyű erőnléti edzés volt, ma pedig rövid kétkapus játék lesz, amelyen az összes számba-

jöheto játékosok részt vesznek.

A NAC vezetősége úgy határozott, hogy a fővárosi sajtó szerint is „világvárosi” műsor ellenére sem emeli a helyarákat, így akarja lehetővé tenni, hogy Nagyvárad sportkedvelő közönsége minél nagyobb számban vehessen részt a vasárnapi futballmérkőzéseken.

A TÖREKVÉS KÖZGYŰLÉSE. A Törekvés MTE vasárnap, 22-én délután fél 12 órai kezdettel a Mátyás-étkerem (Katolikus Kör) helyiségében tartja évi tisztújító közgyűlését, amelyre meghívja az egyesület rendes tagjait. Napirend: Az ideiglenes vezetőség beszámolója és jelentése. Az új tisztikar megválasztása. Választmány, számvizsgáló bizottság megválasztása. Alapszabály módosítás. Esetleges indítványok. Tekintve a közgyűlés fontosságát, felkérjük az összes szakosztályok tagjait, a közgyűlésen való megjelenésre. Az elnökség.

Ház eladás

A nagyvárad református egyházkerületi nyugdíjintézet eladja a Kossuth La os utca 3 és a Sal Ferenc utca 8 sz. alatt lévő bérházait. Vételajánlatok a református püspöki hivatalhoz (Nagyvárad, gr. Teleki utca 27, Otthon épület) intézendők. A házakra vonatkozó adatok a püspöki hivatal számvétségénél vagy pénztáránál megtudhatók. Közvetítést nem díjazunk.

Nagyvárad, 1941. június hó 11-én.

Sulyok István s. k. püspök.

APRÓHIRDETESEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknek 25 százalék engedmény

Lakás

Világos utcai szuterin kiadó azonnal Mészáros u. 4. 676

KERESEK augusztus 1-re 3 vagy 4 szobás komfortos, lehetőleg kertes lakást az olasz részen. Ilyen házat megvételre is. Ajánlatokat Schlauch-tér 16. sz. alá kérek. 636

A Félix fürdőben a Tilda villában hónapos szobák nyaralásra kiadók — Ertekezni a villában. 618

Adás-vétel

Használt férfiruhát prima anyagból olcsón csak Molnárnál vehet. Beméret 1 edvarban. Ruhákért magas arat fizetek 505

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas aron veszek, orát, ákszert javítok. Gyenge István ékszerész, Rakóczi ut 19

Kertes kis ház a strandfürdő közelében olcsón eladó. Érdeklődni lehet dr. Dobay Kálmán ügyvéd, Szaniszló u. 4. Telefon 11-15 654

Kertes magánház Rét utca közelében eladó. Érdeklődni Balassa tér 3 szám, ajtó 2. 604

Harmoniumot megvételre keres, ajánlatot kér Eradonyi Római Katolikus Plébánia. 674

UJSAG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában

Különpere

Írógép, Kappel, kiünő markaju, havi részletre. Kivánságra bemutatva. — Címeket Corvina papirkereskedésbe.

HÁZIKOSZT kihordásra és bent étkezésre kapható. Csáky-utca 43.

Kultura Középkolai Magantanfolyam gyors, lelkiismeretes, eredményes. Budapest Mester u. 4. IV-3. (Valaszbélyeg). 398

Allást nyit

NYOMDÁSZ-TANULÓNAK középiskolát végzett fiú a Szent László nyomda R. T.-nál felvétetik. Szilágyi Dezső-utca 5.

Kiadótulajdonos.
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT
Fő- és felelőszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám